Stockholms läns landsting

FÖRSLAG 2016:110

LS 2016-0469

Landstingsstyrelsens förslag till beslut

Policy för delaktighet för personer med funktionsnedsättning

§ 289
Policy för delaktighet för personer med funktionsnedsättning
LS 2016-0469

Ärendebeskrivning

Stockholms läns landstings program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning "Mer än bara trösklar" gäller till och med den 31 december 2016. Programmet föreslås ersättas av en policy för delaktighet för personer med funktionsnedsättning.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 7 november 2016
Förslag till policy för delaktighet för personer med funktionsnedsättning

Förslag och yrkande

På sammanträdet föreligger landstingsrådsberedningens förslag i skrivelse den 9 november 2016 (bilaga).
Följande yrkande framförs:
Bifall från ordföranden Torbjörn Rosdahl (M) till landstingsrådsberedningens förslag.
Bifall från Susanne Nordling (MP), med instämmande av Gunilla Roxby Cromvall (V), till Miljöpartiets förslag om återremiss (bilaga).

Proposition

Ordföranden frågar om ärendet ska avgöras idag eller senare och finner att ärendet ska avgöras idag. Därefter frågar ordföranden om landstingsstyrelsen bifaller landstingsrådsberedningens förslag och finner att landstingsstyrelsen bifaller förslaget.

Landstingsstyrelsens beslut

Landstingsstyrelsen beslutar enligt landstingsrådsberedningens förslag
föreslå landstingsfullmäktige besluta
att anta policy för delaktighet för personer med funktionsnedsättning att gälla från och med 1 januari 2017.

Reservation
Susanne Nordling (MP), Tomas Eriksson (MP) och Malin Karlsson (MP) samt Gunilla Roxby Cromvall (V) reserverar sig mot beslutet till förmån för Miljöpartiets och Vänsterpartiets förslag (bilaga).

Beslutsexpediering:
Landstingsfullmäktige, Akt

Landstingsrådsberedningen

SKRIVELSE
2016-11-09

LS 2016-0469

Landstingsstyrelsen

Policy för delaktighet för personer med funktionsnedsättning

Föredragande landstingsråd: Ella Bohlin

Ärendebeskrivning

Stockholms läns landstings program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning "Mer än bara trösklar" gäller till och med den 31 december 2016. Programmet föreslås ersättas av en policy för delaktighet för personer med funktionsnedsättning.

Förslag till beslut

Landstingsrådsberedningen föreslår landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta

att anta policy för delaktighet för personer med funktionsnedsättning att gälla från och med 1 januari 2017.

Landstingsrådsberedningens motivering

Nuvarande program för delaktighet "Mer än bara trösklar" gäller till och med den 31 december 2016.
Programmet föreslås ersättas med en policy som gäller från och med den 1 januari 2017. Syftet med policyn är att tydliggöra hur Stockholms läns landsting ska arbeta sytematiskt med delaktighet och tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning. För att nå detta krävs bland annat ett aktivt arbete för lika möjligheter, icke-diskriminering, individers oberoende och möjlighet att göra egna val samt god tillgänglighet.
Policyn utgår från FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, gällande lagstiftning och EU-förordningar. I arbetet med att ta fram policyn har en bred förankring skett med såväl personalgrupper som organisationer som företräder personer med funktionsnedsättning.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 7 november 2016
Förslag till policy för delaktighet för personer med funktionsnedsättning

Torbjörn Rosdahl

Ella Bohlin

Carl Rydingstam

LANDSTINGSSTYRELSEN

FÖRSLAG TILL BESLUT
2016-11-22

miljöpartiet de gröna

LS 2016-0469
Ärende 32

Policy för delaktighet för personer med funktionsnedsättning

Landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta

att återemittera förslaget Policy för delaktighet för personer med funktionsnedsättning

att komplettera Policy för delaktighet för personer med funktionsnedsättning enligt synpunkterna nedan samt förbättrar processen för framtagandet av policyn.

Enligt handikapporganisationerna har processen med att ta fram denna policy varit för kort. Förankringen hos organisationerna har haft stora brister och möjligheten att förankra tillbaka till den egna organisationen har varit liten.

Det här är ett oerhört viktigt policydokument som bara verkar ha hastats igenom av alliansen. Viktiga beståndsdelar fattas och vi yrkar därför på återremiss av förslaget för att förbättra samverkan med berörda intressenter samt komplettera policyn inom följande områden:

1. Syfte. Bra att man talar om mänskliga rättigheter, men mänskliga rättigheter är så mycket mer än tillgänglighet och delaktighet. Detta är därför en snävare tolkning än i "Mer än bara trösklar" där samtliga av FN-konventionens principer finns med. Texten behöver kompletteras med alla relevanta principer i FN-konventionen.

2. Tillämpning. Fokus på ekonomisk hållbarhet, vilket kan tolkas som att respekten för mänskliga rättigheter är en budgetfråga. Det behöver förtydligas att ekonomisk hållbarhet är en av tre delar, de andra två, som är lika viktiga, är social hållbarhet och ekologisk/miljömässig hållbarhet.

4. Mål. Tydlig koppling mellan mål och viljeriktning saknas. Funktionshindrades möjlighet till deltagande i de politiska processerna saknas helt.

5. Viljeriktning. Tar inte fasta på landstingets betydelse som samhällsaktör i en vidare mening, t ex att genom rehabilitering, färdtjänst mm ta ansvar för att människor med funktionshinder kan leva som andra.

5.3 Fysisk tillgänglighet. Transporter, d.v.s. färdtjänst, saknas.

5.5 Allas arbetsförmåga tillvaratas. Behöver kompletteras med att SLL ska vara ett föredöme när det gäller att anställa människor med funktionsnedsättningar.

6. Uppföljning. Bör kompletteras med att det på varje förvaltning ska finnas en person med ett uttalat ansvar för tillgänglighet.

Landstingsstyrelsens förvaltning
SLL Hållbarhet

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2016-11-07

LS 2016-0469

Landstingsstyrelsen

Ankom
Stockholms läns landsting
2016 -11- 07
Dnr LS 2016-0469
Rotel VIII

Policy för delaktighet för personer med funktionsnedsättning

Ärendebeskrivning

Stockholms läns landstings program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning "Mer än bara trösklar" gäller till och med den 31 december 2016. Programmet föreslås ersättas av en policy för delaktighet för personer med funktionsnedsättning.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 7 november 2016
Förslag till policy för delaktighet för personer med funktionsnedsättning

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslår landstingsfullmäktige besluta

att anta policy för delaktighet för personer med funktionsnedsättning att gälla från och med 1 januari 2017.

Förvaltningens förslag och motivering

Sammanfattning
Nuvarande program för delaktighet "Mer än bara trösklar" gäller till och med den 31 december 2016.

Programmet föreslås ersättas med en policy som gäller från och med den 1 januari 2017. Syftet med policyn är att tydliggöra hur Stockholms läns landsting ska arbeta sytematiskt med delaktighet och tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning. För att nå detta krävs bland annat man arbetar för lika möjligheter, icke-diskriminering, individers oberoende och möjlighet att göra egna val samt god tillgänglighet.

Policyn utgår från FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, gällande lagstiftning och EU-förordningar.

Policyn innehåller fyra olika områden för insatser för att; möta människor med respekt, arbeta för kommunikativ och fysisk tillgänglighet, arbeta för öppenhet och samverkan samt för att allas arbetsförmåga tillvaratas. Under förutsättning att policyn beslutas kommer sedan tillämpningsanvisningar att utarbetas på tjänstemannanivå till stöd för verksamheterna att tillämpa policyn.

Bakgrund
Nuvarande program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning "Mer än bara trösklar", LS 1404-0458, förlängdes av landstingsfullmäktige den 15 mars 2016 och gäller till och med december 2016 till förmån för framtagandet av en policy

Överväganden
Resultatet av arbetet som genomförts inom ramen för "Mer än bara trösklar" visar på att landstinget arbetar för att höja kunskapen hos medarbetarna med syfte att utveckla ett normkritiskt tänkande och undanröja hinder för personer med funktionsnedsättning. Inom vissa förvaltningar har nya arbetssätt utvecklats tillsammans med intresseorganisationer. Flertalet av landstingets verksamheter har mätt patienters och intressenters upplevelse gällande tillgänglighet och bemötande och vidtar åtgärder för att förbättra dessa.

Förvaltningen anser att det finns förbättringspotential för arbetet med delaktighet och tillgänglighet. Exempel på ett område som behöver utvecklas är den kommunikativa tillgängligheten. Det behövs också resurssamordning inom området för att kunna utveckla, implementera, följa upp och driva frågorna strategiskt och nå önskvärda resultat som leder till nytta för både invånare och medarbetare i Stockholms läns landsting.

Processen med att ta fram ett förslag till policy gick till på följande sätt: Arbetet samordnades av en projektgrupp med representanter från SLL Social hållbarhet, SLL Personal och utbildning, hälso- och sjukvårdsförvaltningen och LSF Kansli, under ledning av en styrgrupp med chefer från SLL Social hållbarhet och LSF Kansli.

Med utgångspunkt från programmet "Mer än bara trösklar" tog projektgruppen fram ett förslag till underlag till policy, vilket intresseorganisationerna därefter fick ha synpunkter på. I arbetet med förslag till policy har det varit viktigt att också beakta hur "Mer än bara trösklar" fått genomslag och gett resultat för att på bästa sätt ta till vara det redan påbörjade och på flera håll fungerande arbetet som fortsatt plattform för framtiden. Det har också varit viktigt att ta till vara utvärderingsresultat

av "Mer än bara trösklar" för att beakta vilka områden som kan behöva förstärkas och förbättras till följd av en policy. Förslaget till underlag till policyn har även diskuterats med landstingsstyrelsens samverkansråd med organisationer som företräder personer med funktionsnedsättning, samt med landstingsdirektörens samverkansråd med organisationer som företräder personer med funktionsnedsättning.

Totalt genomfördes tre workshopar med representanter från landstingets bolag, förvaltningar och intresseorganisationerna. Syftet med dessa var att få synpunkter på förslaget till policy. Deltagarna representerade organisationens olika delar och hade befattningar såsom utvecklingsstrateg, processledare, regionplanerare, informatörer, kommunikatörer och chefer, HR-strateger, arbetsterapeuter, sjuksköterskor, kuratorer m.fl.

Inbjudna representanter som inte kunde delta på workshoparna fick möjlighet att skriftligen ge synpunkter på policyn. Återkoppling till alla som deltagit med synpunkter har genomförts, med möjlighet till att ytterligare ge kommentarer. SLL styrning och ekonomi har deltagit i processen av framtagandet för att säkerställa att de ekonomiska konsekvenserna beaktas.

Workshoparna resulterade i ett förslag till policy. Fyra områden för insatser identifierades; att möta människor med respekt, att arbeta för kommunikativ och fysisk tillgänglighet, att arbeta för öppenhet och samverkan samt att allas arbetsförmåga tillvaratas. Deltagarna visade ett stort engagemang för området och var positiva till att få diskutera och ge synpunkter via workshops.

I förslaget till policy höjs ambitionsnivån genom att markera vikten av förstärkt styrning och samverkan samt ökad kompetenshöjning så att arbetet tydligare integreras i den ordinarie verksamheten. Målet är att alla medarbetare och invånare ska mötas respektfullt och utifrån sina förutsättningar. För att ge verksamheterna stöd i att omsätta policyn till praktisk genomförbarhet föreslås tillämpningsanvisningar tas fram. Dessa ska ge vägledning i att ta fram handlingsplaner, riktlinjer och rutiner inom området för verksamheterna.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Under framtagandet av förslag till policyn har SLL styrning och ekonomi kontinuerligt granskat arbetet för att säkerställa att ambitionsnivån ryms inom landstingets budget. Ekonomiska konsekvenser av detta beslut ska behandlas inom respektive nämnds ordinarie budgetprocess och följas upp årligen.

Miljökonsekvenser av beslutet

I enlighet med landstingets Miljöpolitiska program 2012-2016 har hänsyn till miljön beaktats och slutsatsen är att det inte är relevant med en miljökonsekvensbedömning i detta ärende.

Anne Rundquist
Landstingsdirektör

Ann Eberhardsson
Biträdande förvaltningschef

Stockholms läns landsting

Diarienummer
LS 2016-0469

Policy för delaktighet för personer med funktionsnedsättning

Gäller för Stockholms läns landsting

Dokumenttyp	Fastställd	Giltig till och med
Dokumentnummer	Fastställd av	Upprättad av
Informationssäkerhetsklass		

Innehållsförteckning

1. Syfte 3

2. Tillämpning 3

3. Definitioner 3

4. Mål 4

5. Viljeriktning 4
5.1 Möta människor med respekt 4
5.2 Användarvänlig kommunikation 4
5.3 Fysiskt tillgängligt 5
5.4 Öppenhet och samverkan 5
5.5 Allas arbetsförmåga tillvaratas 5

6. Extern styrning 5

7. Uppföljning 5

1. Syfte

Delaktighet och tillgänglighet i samhället är en mänsklig rättighet. Syftet med den här policyn är att tydliggöra hur Stockholms läns landstings ska arbeta sytematiskt med delaktighet och tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning. För att nå detta krävs bland annat att arbeta för lika möjligheter, icke-diskriminering, individers oberoende och möjlighet att göra egna val samt god tillgänglighet.

Policyn utgår från FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, gällande lagstiftning och EU-förordningar.

2. Tillämpning

Policyn omfattar alla landstingets verksamheter; både den egenägda verksamheten och den verksamhet som utförs av privata entreprenörer på uppdrag av landstinget. Policyn är styrande vid verksamhetsplanering samt i samband med upphandling, avtal och beslut. Varje verksamhet ansvarar för att systematiskt arbeta utifrån policyn och verksamheternas arbete med delaktighet och tillgänglighet ska tydligt framgå i verksamhetsplaneringen. Aktiviteternas kostnader och konsekvenser i relation till landstingets övergripande mål ska redovisas inför beslut om genomförande. Kostnadseffektivitet och en ekonomi i balans ska särskilt beaktas.

3. Definitioner

Funktionsnedsättning
Funktionsnedsättning är en nedsättning av en fysisk, psykisk, intellektuell eller sensorisk funktionsförmåga. Den kan uppstå till följd av sjukdom eller annat tillstånd, vara medfödd eller förvärvad. En funktionsnedsättning kan vara bestående eller övergående och synlig eller osynlig.

Tillgänglighet
Begreppet tillgänglighet används för att beskriva hur väl en verksamhet, arbetsplats, lokal, transport eller tjänst fungerar för personer med funktionsnedsättning. Tillgänglighet påverkas av användbarhet, som är den enskildes uppfattning av tillgängligheten i en given miljö. Tillgänglighet och användbarhet är förutsättningar för delaktighet.

Kommunikativ tillgänglighet innebär att kommunicera, informera och föra dialog så att alla har möjlighet att ta del av, förstå och använda information och tjänster. Fysisk tillgänglighet innebär att lokaler, transporter och

tjänster är användbara och hinderfria för personer med funktionsnedsättning.

4. Mål

Medarbetare och invånare ska mötas respektfullt och utifrån sina förutsättningar.

Målet förutsätter att landstinget stödjer delaktighet och motverkar diskriminering. Verksamheterna ska använda metoder och strategier för att systematiskt arbeta utifrån policyn. Arbetsplatser, lokaler, transporter och tjänster ska vara kommunikativt och fysiskt tillgängliga. Verksamheternas rekryteringsprocesser ska vara icke-diskriminerande.

5. Viljeriktning

Barn, unga och vuxna ska oavsett funktionsförmåga ha tillgång till och kunna använda verksamheter, tjänster, transporter och service. Verksamheterna ska skapa delaktighet genom ett respektfullt bemötande samt kommunikativ och fysisk tillgänglighet. Arbetsgivare ska ansvara för att medarbetare har kompetens inom dessa områden. Stockholms läns landsting ska vara ett föredöme när det gäller att anställa personer med funktionsnedsättning.

5.1 Möta människor med respekt

Alla medarbetare ska ha kunskap och kompetens för att möta en person utifrån dennes behov och förutsättningar. Medarbetarna ska ha ett normkritiskt förhållningssätt, vilket i detta sammanhang innebär att vara medveten om egna normer och värderingar och hur dessa påverkar mötet.

Ett respektfullt möte är lika viktigt mellan medarbetare som mellan medarbetare och invånare. Det omfattar att bli lyssnad på och att få möjlighet att uttrycka sig som individ eller grupp.

5.2 Användarvänlig kommunikation

Alla människor, oavsett funktionsförmåga, ska kunna kommunicera utifrån sina förutsättningar. Det innebär att det ska finnas olika möjligheter så att alla kan uttrycka sig, ta del av, förmedla och tolka information för att kunna använda sig av verksamheter, tjänster och service. Digital information och digitala verktyg ska vara tillgängliga och användbara för personer med funktionsnedsättning, såväl invånare som medarbetare.

5.3 Fysiskt tillgängligt

Verksamheterna ska vara fysiskt tillgängliga och användbara. Det innebär att människor med funktionsnedsättning ska kunna ta del av verksamheternas utbud, arbeta inom samt förflytta och orientera sig på ett säkert och självständigt sätt i landstingets lokaler och transporter. Kollektivtrafiken ska kunna brukas oberoende av resenärernas olika förutsättningar och ge möjlighet till att kunna åka till sitt arbete, utbildning, ta del av kultur och kunna ha en aktiv fritid.

5.4 Öppenhet och samverkan

För att nå delaktighet och mångfald ska verksamheterna ge enskilda och grupper en reell möjlighet att delta i verksamhetens utvecklings- och uppföljningsarbete. Det gäller barn, unga och vuxna i befolkningen såväl som anställda. Samarbete och samverkan inom landstingets verksamheter och med lokala och regionala aktörer ska systematiskt stärkas.

För att ta tillvara erfarenheter och kunskap om funktionsnedsättning ska samverkan med intresseorganisationer ske enligt ”Modell för samverkan mellan Stockholms läns landsting och länets organisationer som företräder personer med funktionsnedsättning”.

5.5 Allas arbetsförmåga tillvaratas

Kompetensen hos personer med funktionsnedsättning är en tillgång för arbetsmarknaden. Processer som rör rekrytering och arbete ska vara icke-diskriminerande, inkluderande och tillgängliga för alla. Arbetsmiljön och arbetssituationen ska anpassas utifrån behov.

6. Extern styrning

Arbetet med delaktighet och tillgänglighet inom landstingets verksamheter bygger på FN:s konventioner om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, de mänskliga rättigheterna och barnets rättigheter samt på EU:s förordningar för buss-, sjö- och järnvägstrafik. Arbetet styrs även av svensk lagstiftning.

7. Uppföljning

Policyn ska följas upp i enlighet med landstingets ledningsprocess och samordnas med uppföljningen av andra landstingsövergripande styrdokument. Enligt landstingets modell för samverkan med intresseorganisationer för personer med funktionsnedsättning ska uppföljningen ske i samråd.